

**UCHWAŁA NR XXI/160/2020
RADY GMINY W FAŁKOWIE**

z dnia 30 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie dla Gminy Falków na lata 2021-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Falków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Piotr Gonerka
Przewodniczący Rady Gminy

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY FAŁKÓW

NA LATA 2021-2026

Fałków 2020 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie
2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie
3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Fałków
4. Analiza SWOT
5. Zadania i cele gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
  - 5.1. Realizatorzy programu
  - 5.2. Harmonogram realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2021 – 2026
  - 5.3. Adresaci programu
  - 5.4. Realizatorzy programu
6. Spodziewane efekty
7. Miejsce i czas realizacji programu
8. Monitorowanie programu
9. Finansowanie programu

1. WPROWADZENIE

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, w tym przemocy w rodzinie. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020, poz. 218 ze zm.) nakłada na samorządy gmin w tym obszarze następujące zadania: 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie; 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia; 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Konieczność podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 t.j.) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.). Nadrzędnym celem Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Fałków na lata 2021– 2026 jest ograniczenie na terenie gminy Fałków skali problemu, jakim jest przemoc domowa. Cele szczegółowe, jakie będą bezpośrednio osiągnęte, odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. W części opisowej Programu zostały zawarte podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie, istotne dla jego właściwego zrozumienia oraz planowania działań w zakresie profilaktyki i działań naprawczych w obszarze przemocy w rodzinie. W części diagnostycznej ukazano skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Fałków. Powyższe zestawienia posłużyły do przeprowadzenia analizy SWOT, w oparciu, o którą wyznaczono cele oraz opracowano harmonogram realizacji Programu. Zakładając, że niniejszy Program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Fałków i będzie realizowany przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz

przeciwdziałania przemocy w rodzinie, oczekuje się, że przyczyni się on do stworzenia zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ograniczenia zjawiska przemocy oraz poprawy kondycji rodzin mieszkających na terenie gminy Falków.

PODSTAWA PRAWNA

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy jest:

· Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Rozdział drugi pt.: „Wolność Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” regulacje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją,

· Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.),

· Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.),

· Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 t.j.).

2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody”. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Jak podaje Jerzy Mellibruda, na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. Z punktu widzenia prawa przemoc w rodzinie jest przestępstwem. Podstawowym przepisem prawa karnego, związanym z zagadnieniem przemocy w rodzinie, jest art. 207 Kodeksu Karnego – przestępstwo znęcania. Przewiduje on karę za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą, małoletnią, nieporadną, zależną. Z kolei moralne ujęcie zjawiska przemocy w rodzinie pokazuje, że dokonywanie przemocy to krzywdzenie drugiego, słabszego człowieka i jako takie jest złem moralnym. Moralna ocena przemocy powinna powstrzymać sprawców i motywować świadków do pomagania. Psychologiczna perspektywa przemocy domowej zwraca uwagę na cierpienie i bezradność ofiary, ukazuje mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między sprawcą a ofiarą. Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa podstawową rolę przy pomaganiu ofiarom

w wyzwaniu się od przemocy. W ujęciu socjologicznym ukazane są czynniki zawarte w obyczajach i postawach, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać jak również to, że w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie mogą angażować się znaczące siły społeczne i wywierać wpływ na stan spraw publicznych.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** – to ciągle nie zaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Cykle przemocy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe.
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych.
3. **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

3. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE FAŁKÓW

Analiza zjawiska przemocy jest niezwykle trudnym wyzwaniem ze względu na towarzyszące jej tabu.

Przy konstrukcji diagnozy odniesiono się do analizy dokumentacji, analizy danych udostępnionych m. in. przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policję i Diagnozy Problemów Społecznych na terenie gminy Fałków.

W wyniku badań przeprowadzonych wśród mieszkańców jednoznacznie widać, iż zjawisko przemocy jest poważnym problemem na terenie gminy Fałków.

Badania realizowano od maja do września 2020 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 269 osób: 149 uczniów oraz 120 dorosłych, w tym 20 sprzedawców. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż 19% badanych dorosłych zna osobę, która doświadcza przemocy w swoim domu. Badani uważają, że przemoc domowa związana jest przede wszystkim z piciem alkoholu, taką odpowiedź wskazało 85% osób. Niepokojące jest, iż 26% z badanych osób doświadczyło przemocy domowej. Osoby te doświadczały przemocy psychicznej (53,85%) oraz przemocy fizycznej (23,08%), a także przemocy ekonomicznej (11,54%), zaniedbania (11,54%) oraz przemocy seksualnej (7,69%). Osobami stosującymi przemoc wobec ankietowanych byli głównie partner lub partnerka (53,85%), tata (26,92%), brat (19,23%), dziecko/dzieci (11,54%), siostra (7,69%), mama (3,85%), dziadkowie (3,85%) oraz inne osoby (7,69%). 16,00% ankietowanych mieszkańców stosowało przemoc wobec innych osób. Osoby te stosowały przemoc psychiczną (56,25%), przemoc fizyczną (31,25%), a także przemoc ekonomiczną (12,50%), seksualną (6,25%) oraz zaniedbanie (6,25%). Ankietowani stosowali przemoc wobec: rodzeństwa (50,00%), partnera/partnerki (31,25%), dziecka/dzieci (18,75%) oraz rodziców (12,50%). Dodatkowo osoby te przyznały, iż stosując przemoc nie byli oni pod wpływem żadnych środków psychoaktywnych (75,00%). Natomiast 18,75% osób było pod wpływem alkoholu, a 6,25% osób znajdowało się pod wpływem narkotyków.

Niepokój budzi fakt, iż aż 12,08% uczniów przyznało, że zdarzyło im się doświadczyć przemocy. Przemocy doświadczyło 11,84% dziewczynek oraz 12,33% chłopców. Osobami stosującymi przemoc wobec uczniów byli głównie koledzy ze szkoły – taką odpowiedź wskazało 38,89% uczniów, którzy doznali przemocy. Rzadziej wskazywano natomiast na: znajomych (22,22%), brata (22,22%), siostrę (5,56%), tatę (5,56%), mamę (5,56%) oraz inne osoby (11,11%). Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy uważają, że osoby, które stosowały wobec nich przemoc nie były pod wpływem żadnych substancji (72,22%). Natomiast 5,56% uważa, że osoby te były pod wpływem alkoholu, 5,56% uczniów wskazało odpowiedź „leki” oraz „dopalacze”, a również 5,56% uczniów wskazało na narkotyki. 27,78% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. 9,40% badanych twierdzi, że w ich szkole występuje zjawisko przemocy. Z tą opinią nie zgodziło się 38,26% uczniów, zaś 52,35% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż problem przemocy rówieśniczej jest obecny w szkołach na terenie gminy. Dodatkowo, 6,71% uczniów przyznało także, iż im samym zdarzyło się stosować przemoc wobec innych osób. Uczniowie Ci stosowali przemoc głównie wobec rodzeństwa (50,00%), rówieśników (30,00%), ale także wobec: innych osób (20,00%) oraz wobec kolegów (10,00%) i koleżanek (10,00%). 1,34% uczniów zna kogoś kto doświadcza przemocy w swoim domu. 23,49% uczniów nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Na podstawie danych uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Falkowie wynika, że z każdym rokiem wzrasta liczba osób zgłoszonych do Gminnej Komisji celem rozpoczęcia procedury leczenia uzależnienia od alkoholu. W grupie zgłaszanych są zarówno mężczyźni jak i kobiety, zgłaszani przez członków rodziny, Zespół Interdyscyplinarny oraz Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tab. 1. Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA

Podział na płeć	Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA w roku:	Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA w roku:
	2018	2019
kobiety	2	0
mężczyźni	8	5
Razem:	10	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA

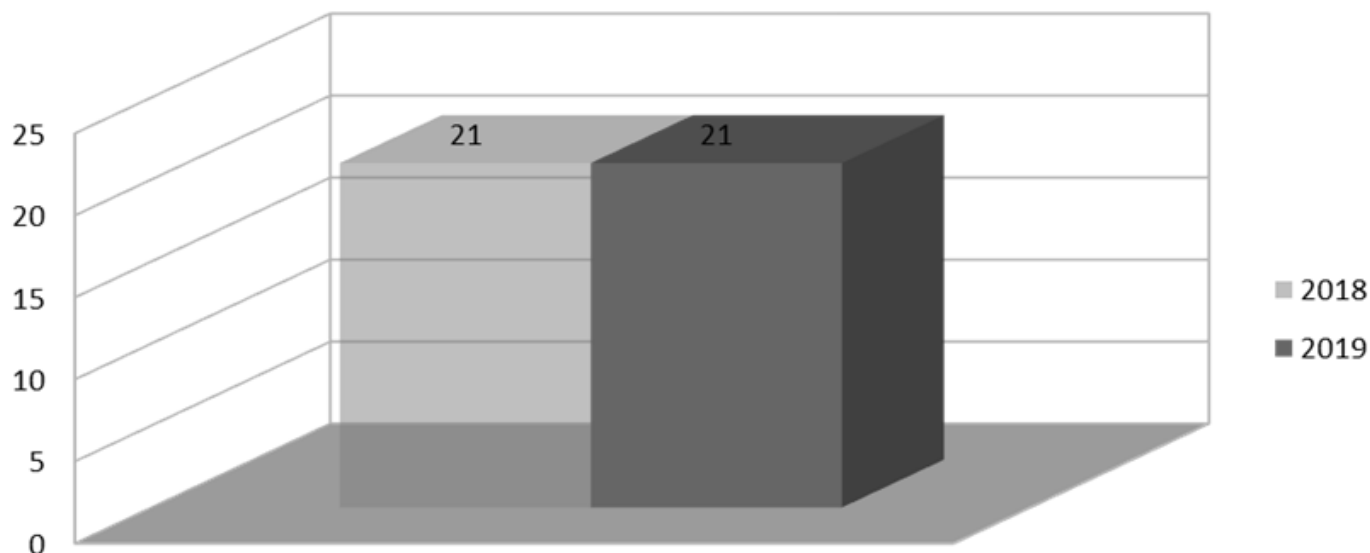
Trudno ocenić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskiej Karty” oraz danych Komisariatu Policji w Radoszycach.

Tab. 2. Liczba złożonych Niebieskich Kart w latach 2018-2019 przez instytucje

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego
	2018	2019
Razem:	2	13
Policja	1	11
GOPS	1	2
Oświata	0	0
Służba Zdrowia	0	0
GKRPA	0	0

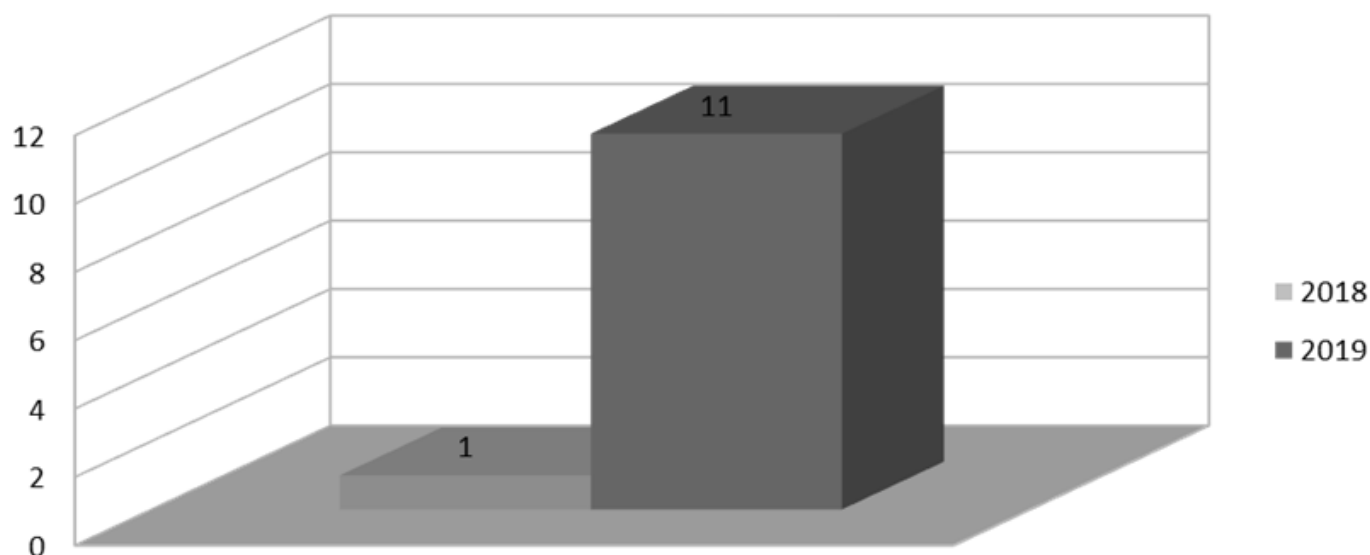
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Falkowie

Wyk. 1. Interwencje domowe przeprowadzone przez funkcjonariuszy KP Radoszyce w gm. Falków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Radoszycach

Wyk. 2. Interwencje domowe zakończone sporządzeniem Niebieskiej Karty na terenie gminy Falków przez Komisariat Policji w Radoszycach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Radoszycach

Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Falków. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemyanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Falków na lata 2021 – 2026 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2016 – 2020. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę Programu stanowi podejście interdyscyplinarne zgodnie, z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

4. ANALIZA SWOT

Mocne strony	Słabe strony
--------------	--------------

<ul style="list-style-type: none"> ▶ działający Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Fałkowie, ▶ aktualna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy domowej, ▶ znajomość środowiska, znajomość zagrożeń wynikających z patologii, ▶ współpraca służb, ▶ funkcjonujący system przeciwdziałania problemom alkoholowym, często związany z problemem przemocy domowej: Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Fałkowie, ▶ działania profilaktyczne m.in. pogadanki, konkursy, których adresatami są dzieci i młodzież oraz dorośli, mających na celu zmianę świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przeciwdziałania przemocy, ▶ fachowa pomoc dla osób doznających przemocy ze strony psychologa, z pomocy którego można skorzystać w POZ w Fałkowie. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ brak rozwiniętej infrastruktury socjalnej gminy (mieszkań chronionych, lokali socjalnych), ▶ niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy domowej - czym ona jest, cykle przemocy, skutki psychologiczne i prawne stosowanej przemocy, niewystarczające upowszechnienie informacji o naturze problemu przemocy domowej, ▶ brak zainteresowania Programami Korekcyjno-Edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie, brak środka przymusu do udziału sprawców przemocy, ▶ niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących rozwiązań prawnych, ▶ zbyt duża ilość obowiązków służbowych uniemożliwiająca skuteczną pracę socjalną z rodziną.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▶ wzrost świadomości zarówno wśród kadr instytucji, ▶ zmiany prawne umożliwiające skuteczne niesienie pomocy rodzinom zagrożonym przemocą, ▶ wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia i współuzależnienia osób objętych leczeniem odwykowym, ▶ stale kształcąca się kadra służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ▶ zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ brak perspektywy rozwoju dla młodych ludzi, co sprzyja popadaniu w kryzysy psychiczne, ▶ istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dotyczące zjawiska przemocy, ▶ niskie kary dla sprawców przemocy w rodzinie, najczęściej kara w zawieszeniu, ▶ środowisko wiejskie sprzyjające ukrywaniu problemu przemocy, ▶ negatywne wzorce zachowań w społeczeństwie, ▶ brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc, ▶ brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy w rodzinie.

5. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

5.1. Cele Programu.

Cel główny: Zmniejszenie rozmiaru przemocy w rodzinach mieszkających na terenie gminy Fałków oraz skutków stosowania przemocy.

Cel główny Programu będzie realizowany poprzez poniższe cele szczegółowe:

1. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, adresowanych do różnych grup społecznych.
3. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy.
5. Zintegrowanie środowisk i skoordynowanie działań lokalnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5.2. Harmonogram realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2021 – 2026.

Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Uwrażliwianie społeczności lokalnej wobec problematyki przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.). Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie	Wszyscy realizatorzy programu	2021-2026
2. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup społecznych	Realizacja programów informacyjno-edukacyjnych adresowanych do rodziców, dzieci, młodzieży, opiekunów i nauczycieli dot. m.in.: - konstruktywnej komunikacji interpersonalnej, - wychowania bez przemocy, - modyfikowania agresywnych zachowań, - mediacji i umiejętności nie agresywnego rozwiązywania konfliktów, - umiejętności wychowawczych. Realizacja programów psychoedukacyjnych, adresowanych do różnych grup odbiorców. Kierowanie ofiar przemocy do prawnika i psychologa. Współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki, schroniska dla ofiar przemocy. Określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk. Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy.	Wszyscy realizatorzy programu	2021-2026
3. Zwiększanie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem	Systematyczne szkolenie i podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczenia między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu.	Wszyscy realizatorzy programu	2021-2026

przemocy w rodzinie			
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc	Realizowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy w rodzinie poprzez pomoc socjalną, prawną i finansową.	Wszyscy realizatorzy programu	2021-2026
5. Zintegrowanie środowisk i skoordynowanie działań lokalnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Współpraca instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych oraz koordynacja działań podejmowanych w ramach tworzonego systemu: - koordynowanie działań w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - wypracowanie współpracy służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	Wszyscy realizatorzy programu	2021-2026

5.3. Adresaci programu.

Adresatami programu są:

- 1) Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- 2) Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- 3) Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

5.4. Realizatorzy programu.

- 1) Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie,
- 3) Komisariat Policji w Radoszycach,
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 5) Punkt Konsultacyjny w Fałkowie,
- 6) Placówki Oświatowe,
- 7) Służba zdrowia.

6. SPODZIEWANE EFEKTY

- 1) Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
- 2) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Fałków,
- 3) Zwiększenie skuteczności działań,
- 4) Zmiana postaw społecznych wobec przemocy.

7. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Fałków w latach 2021 – 2026. Wdrażanie rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

8. MONITOROWANIE PROGRAMU

Realizacja programu będzie systematycznie monitorowana, monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie na podstawie informacji

uzyskanych od realizatorów programu. Ostateczne efekty podsumowane zostaną w raporcie po zakończeniu jego realizacji. Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
4. Liczba posiedzeń zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
5. Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”,
6. Liczba ofiar przemocy w rodzinie,
7. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych,
8. Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
9. Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie.

9. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Fałków, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Fałków wynika wprost z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz z art. 16a ustawy o pomocy społecznej. Program ma stanowić podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które będą podejmowane w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem programu jest tworzenie i rozwijanie spójnego i wielopoziomowego systemu zapobiegania przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej, szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy oraz współpracę służb i instytucji warunkującą spójny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.